

Chronique, par Z. Biró.

L'Auteur examine au point de vue de la sylviculture l'importance du retour de la Ruthénie à la mère-patrie, et demande qu'on continue énergiquement le boisement de la Grande-Plaine, car les peuplements actuels ne suffisent toujours pas à couvrir les besoins en bois d'oeuvre de la Hongrie.

Chronicles. By Z. Biró.

The author discusses, from the standpoint of forestry, the importance of the return of so-called "Ruthenia" and demands energetic continuation of afforestation work on the Great Plain (Alföld), as Hungary's timber requirements cannot be supplied from its present woodlands.

Kárpátalja erdőkincse.

Írta: **Szent-Istvány Aladár.**

Az Erd. Lapok f. évi I. füzetében beszámoltam a bécsi döntés alapján visszacapott Felvidék erdőterületeiről. Ebben az ismertetésben kimutattam, hogy erdőállományunk gyarapodása nem hozott lényeges javulást az ország fakészletének és népességének egymáshoz való arányában. A fainség a régi maradt. A túlevelűek hiányából folyó nehézségek sem enyhültek.

Beszámolásomat ezekkel a szavakkal végeztem: „Gyökeresen csak az segíthetne a helyzeten, ha olyan, fában dús területeket is kapnánk vissza a Kárpátok vidékéről, amelyek az erdőnek a népességhez való arányát lényegesen megjavíthatnák“.

„Mindnyájan tudjuk, mely területek volnának erre kiválóan alkalmasak. Adja a Gondviselés, hogy azok az akadályok, melyek ebbeli szép reményeink megvalósulásának ma még útjában állnak, mennél előbb elháruljanak!“

És a Gondviselés meghallgatta tíz millió magyar kérését: visszaadta azóta Kárpátalját s a Magyar Koronának ezt az elveszett ékkövét visszaillesztette régi helyére.

Mindnyájan érezzük ennek az eseménynek a jelentőségét, anélkül, hogy a statisztika számsorait látnók. A régi országhatár egy része jutott vissza birtokunkba s ismét kezét foghatunk a rutén testvérnéppel, hogy ezentúl közös erővel szolgáljuk a közös magyar hazát. Ezek azok az érzelmi mozzanatok, amelyekben a visszacsatolás erkölcsi jelentősége domborodik ki. A gazdasági előnyök megértése azonban már megkívánja a változott helyzet számszerű megvilágítását.

Minket elsősorban a fakészletek nagysága és összetétele érdekel. Jelen cikkemben errenézve kívánok felvilágosítást adni.

Más, részletes és újabb forrásmunka hiányában megint csak a jó, öreg *Bedőt* hívom segítségül és ennek a régi, de még ma is értékes munkának az adatai alapján igyekszem megfesteni a visszakerült országrész erdőségeinek és azok fanemmegoszlásának számszerű képét.

Tévedések kikerülése végett megjegyzem, hogy Kárpátalja alatt is csak azokat a részeket kívánom érteni, amelyeket a januárban megjelent közleményemben nem tárgyaltam, tehát csak a régebbi demarkációs vonaltól, illetőleg Románia határától északra eső részeket. Nyugaton az 1939. évi április hó 4-én Szlovákia és Magyarország között létrejött megállapodás adja Kárpátalja határát.

A teljesség kedvéért azonban meg kell emlékezmem arról a 8 községről is, amelyet azóta vissza kellett adnunk Szlovénzkónak és arról a 20 községről, mely ugyanakkor hozzánk került (az első csoportban csak 4, a másodikban 14 községnek van erdeje). Ezek adatai a következők:

1. Visszaadott községek: Cseklész 675, Barakony 729, Nandrás 1229, Velejte 811, összesen 3444 kat. holddal.

2. Idecsatolt községek: Vága 122, Kálaz 154, Magyarád 381, Felsőzellő 657, Rekenyeújfalu 532, András 2757, Alsópokorágy 104, Ájfalucska 4587, Jászómindszent 3111, Rudnok 1947, Aranyida 3265, Balogpádár 1182, Felsőfalu 1147, összesen 19.946 kat. holddal.

Az összes szaporodás tehát 16.502 kat. hold. Fanemcsoportonként pedig a változás: tölgy: +4193 k. hold, bükk-és más lombfa: +9845 k. hold, fenyő: +2464 k. hold.

Az újonnan visszakapott kárpáti részek statisztikája pedig *Bedő A.* adatai alapján a következő:

KIMUTATÁS

a visszacsatolt Kárpátalja erdőterületeiről.

I. Zemplén vármegye.

1. *Szinnai járás.* Brezovec 222, Dara 196, Dubrava 732, Hrabovarosztoka 562, Inóc 933, Jalova 82, Kálnarosztoka 2112, Klenova 1265, Kolbászó 1823, Kolonica 2329, Ladomér 698, Mihajló 100, Nagypolena 1595, Novoszedlica 3686, Oroszbisztra 1372, Oroszhrabócz 1090, Oroszpatak 646, Oroszruszka 3028, Oroszvolova 1131, Osztrozsnica 783, Priszlop 431, Runyiva 2919, Smugóc 319, Szmolnik 1417, Sztakesin 4279, Sztakesinrosztoka 1543, Sztarina 1723, Sztrióc 1148, Topolya 2911, Ublya 2641, Ulics 2803, Ulicskriva 2129, Zboj 5974, Zuella 967, Parihuzóc 456 kat. hold.

Zemplén vármegye összesen:

J á r á s	Tölgy	Bükk- és más lombfa	Fenyő	Összesen
kataszteri hold				
Szinnai	400	55.577	68	56.045

II. Ung vármegye.

1. *Ungvári járás.* Alsódomonya 1166, Andrasóc 85, Antalóc 4610, Árok 2597, Bacsava 36, Csertész 95, Cigányóc 646, Dengláz 58, Dubróka 435, Felsődomonya 1197, Gajdos 518, Hlubóka 10, Horlyó 408, Hutta 947, Iglinc 576, Kiszlatina 895, Köblér 2724, Korumlya 1159, Lehóc 252, Nagyláz 1679, Nagyszlatina 1008, Nevicke 1263, Ókemence 4996, Orlyava 20, Oroszkomoróc 41, Petróc 2054, Putkahelmec 784, Rohonca 3048, Szerednye 425, Sztrippa 869, Valkaja 319, Bezó 650, Jenke 37, Karcsava 852, Tasolya 169 kat. hold.

2. *Szobránci járás.* Alsóribnyice 124, Felsőremete 3667, Felsőribnyice 5772, Hornyá 57, Hunkóc 2010, Kolibabóc 160, Kónyus 2958, Ördögporuba 912, Pripoka 1341, Ruskóc 168, Sárospolyánka 178, Sárosremete 206, Vajnatina 138 kat. hold.

3. *Bereznai járás.* Begenyátpásztély 1567, Bukóc 3994, Csornoholova 8409, Domasina 1983, Dubrinics 2429, Huszna 1219, Kisberezna 2089, Kispásztély 984, Kistorica 8582, Knyahina 827, Kosztrina 8103, Kosztyovapásztély 2745, Lipóc 2818, Lubnya 1998, Luh 905, Lyuta 14.101, Mirese 1689, Mokra 1592, Nagyberezna 2330, Nagyturica 3139, Ószemere 2486, Ósztuzsica 2181, Oroszmocsár 609, Pereseny 3941, Poroskó 4674, Rákó 2386, Rosztokapásztély 1413, Szmerekova 2066, Szolya 2065, Sztavna 5247, Sztricsava 938, Szuha 1347, Tiha 3563, Turjabisztra 3225, Turjapaszika 4420, Turjapolena 12.574, Turjaremete 4625, Ujkemence 2536, Ujszemere 2402, Ujsztuzsica 7005, Uzsok 2349, Verhovina bisztra 2249, Viska 2068, Voloszánka 2158, Vorocsó 4012, Vulsinka 1272, Zábroy 1351, Záhorb 1780, Zariesó 2775, Zauszina 1208 kat. hold.

Ung vármegye összesen:

J á r á s	Tölgy	Bükk- és más lombfa	Fenyő	Összesen
k a t a s z t e r i h o l d				
1. Ungvári	11.922	24.706	—	36.628
2. Szobránci	4.167	13.524	—	17.691
3. Bereznai	—	138.205	24.123	162.328
Együtt:	16.089	176.435	24.123	216.647

III. Bereg vármegye.

1. *Munkácsi járás.* Alsóviznice 81, Bárdháza 125, Belebele 34, Benedike 102, Bereghalmos 72, Beregsárrét 180, Beregszöllős 95, Beregszilvás 173, Berezinka 12, Bubuliska 679, Bukovinka 342, Csapócka 31, Dunkófalva 319, Fedelesfalva 134, Felsőschönborn 65, Felsőviznice 133, Fogaras 485, Frigyesfalva 7372, Gombás 236, Gorond 1145, Hercfalva 16, Iglinc 56, Ignéc 1587, Klacsanó 730, Klocskófalva 31, Klu-

esárka 201, Kockaszállás és Zimbrilova 116, Kölesin 58, Kustánfalva 404, Leányfalva 227, Lécfalva 1765, Liszárnya 2, Nagylueska 377, Nagymogyorós 2392, Patkanyóc 1183, Pisztraháza 9, Podhering 27, Puzsnyákfalva 3107, Repede 117, Rónafalva 26, Sajgópuszta 814, Szelesztó 82, Szentmiklós 4045, Szinyák 9931, Sztrabicsó 877, Trosztanica 21, Ujkenőc 9666, Vidékfalvapuszta 3650, Zsófiafalva 9, Zsukó 155 kat. hold.

2. *Felvidéki járás.* Ardánháza 101, Babakút 1839, Bilke 3135, Bród 187, Dávidfalva 134, Drágabártfalva 811, Feketepatak 133, Gálfalva 29, Hátmeg 700, Ilonca 5861, Illosva 121, Kisábránka 182, Kisalmás 85, Kisfalud 18, Komlós 184, Krajnamartinka 2154, Kakaria 1427, Maszár-falva 168, Misztice 1293, Nagyábránka 1905, Nyiresfalva 346, Pojánka 22, Sarkad 609, Szajkófalva 99, Szobotin 4921, Tőkés 57 kat. hold.

3. *Szolyvai járás.* Ábránka 665, Alsóverecke 622, Bukóc 1704, Dombostelek 1029, Dorcsópuszta 258, Duzsina 2976, Felsőhrabonica 7142, Felsőverecke 466, Hánykovica 10.520, Hársfalva 2457, Holubina 1761, Izvorhutta 6833, Kanova 366, Kieserna 76, Kisszolyva 1557, Laturka 34, Malmos 789, Miskorovica 976, Nagyrosztoka 347, Nagytibava 2139, Olenyova 1135, Pálos 2529, Paskóc 20, Perekreszna 4348, Plávia 84, Polena 7350, Roszes 240, Serbóc 2098, Szászoka 1633, Szolocsina 1506, Szolyva 362, Szuszkó 737, Tisova 1147, Tövisfalva 19834, Velikiverkpuszta 920, Verebes 503, Volóc 18587, Zagyilszka 1894, Zbun 12, Zugó 1682, Zsdenyova 10339 kat. hold.

Bereg vármegye összesen:

J á r á s	Tölgy	Bükk- és más lombfa	Fenyő	Összesen
	kataszteri hold			
1. Munkácsi	10.087	43.409	—	53.496
2. Felvidéki	14.243	12.278	—	26.521
3. Szolyvai	—	105.857	13.820	119.677
Együtt:	24.330	161.544	13.820	199.694

IV. Ugocsa vármegye.

1. *Tiszáninneni járás.* Alsókaraszló 26, Alsósárad 185, Felsősárad 269, Kiskupány 558, Nagy- és Kisesongova 102, Nagy- és Kisrákóc 3672, Nagyszöllős 7304, Ölyvös 104, Rakasz 3742, Sásvár 7, Szirma 1, Szöllősvégardó 397, Verbőc 511, Veresmart 652 kat hold.

2. *Tiszántúli járás.* Csarnató és Sósujfalú 3132, Gödényháza 59, Gyula 583, Hömlőc 43, Péterfalva 105, Szárazpatak és Boeskö 188, Tiszakirva 655, Veléte 2397, Veréce 937 kat. hold.

Ugocsa vármegye összesen:

J á r á s	Tölgy	Bükk- és más lombfa	Fenyő	Összesen
	k a t a s z t e r i h o l d			
1. Tiszáninneni	4611	12.919	—	17.530
2. Tiszántúli	3607	4.492	—	8.099
Együtt:	8218	17.411	—	25.629

V. Máramaros vármegye.

1. *Szigeti járás.* Akna és Faluszlatina 334, Alsóapsa 5641, Fejéregyháza 157, Felsőapsa-Apsica 5910, Körtvélyes 1220, Középpapsa 17.441 kat. hold.

2. *Tiszavölgyi járás.* Bogdán 63.187, Borkut 7265, Kabolyapolyána 32.418, Kaszópolyána 14.069, Kisolka 4132, Körösmező 51.681, Nagyboeskö 1822, Rahó 21.084, Roszucska 619, Trebusafejérpatak 12.730 kat. hold.

3. *Taracvizi járás.* Alsókálfalu 1454, Alsóneresznice 938, Bedő 269, Brusztura 44.634, Dombó 27.141, Felsőneresznice 981, Gánya 15.691, Irhole 2699, Kiskirva 107, Kökényes 2646, Nagykirva 179, Nyágova 8, Orosz- és Németmokra 30.661, Széleslonka 15.070, Taracköz 342 kat. hold.

4. *Técsői járás.* Bustyaháza 178, Csománfalva 618, Darva 140, Dulfalva 615, Kövesliget 13.596, Kricsfalva 2012, Mihálka 1329, Ötvösfalva 484, Remete 2504, Sándorfalva 860, Sófalu 2626, Száldobos 316, Talaborfalva 653, Técső 10.340, Uglya 15.614, Ujbárd 397, Urmező 1016, Vajnág 384 kat. hold.

5. *Huszt* járás. Alsószelistye 145, Berezna és Alsó-bisztra 14.962, Bereznik 16.337, Dolha 9091, Gernyes 1476, Herinése 6728, Huszt 5919, Husztköz 254, Iza 2659, Kerecke 4667, Keselymező 1117, Kusnica 6572, Lipese 3158, Lipesepolyána 5174, Rókamező 11.968, Szeklence 408, Szuhabronyka 12.597, Visk 10.228, Zádnya 1598 kat. hold.

6. *Ökörmezői* járás. Alsó- és Felsőhidegpatak 1017, Bukóc 510, Iszka 1822, Kalocsaimsád, Kalocsaláz, Kalocsanyegrovec 16.562, Kelecsény 367, Lyahovec 949, Óholyátin 2180, Ökörmező 18.648, Priszlop 774, Rekita 86, Biszka 712, Ripinye és Majdánka 14.992, Szinevér 21.724, Szinevérpolyána 11.279, Szolyma 1885, Toronya 1996, Tyuska 1186, Újholyátin 513, Vucskómező 10.633 kat. hold.

Máramaros vármegye összesen:

J á r á s	Tölgy	Bükk- és más lombfa	Fenyő	Összesen
kataszteri hold				
1. Szigeti	7.682	23.021	—	30.703
2. Tiszavölgyi	1.488	91.262	116.257	209.007
3. Taraevizi	726	86.691	55.403	142.820
4. Técsői	9.154	44.148	200	53.502
5. Huszti	10.207	104.891	—	115.098
6. Ökörmezői	—	47.060	60.775	107.835
Együtt:	29.257	397.073	232.635	658.965

Összesítés.

Vármegye	Tölgy	Bükk- és más lombfa	Fenyő	Összesen
kataszteri hold				
I. Zemplén	400	55.577	68	56.045
II. Ung	16.089	176.435	24.123	216.647
III. Bereg	24.330	161.544	13.820	199.694
IV. Ugoesa	8.218	17.411	—	25.629
V. Máramaros	29.257	397.073	232.635	658.965
Együtt:	78.294	808.040	270.646	1,156.980
Területarány:	7%	70%	23%	

Erdésszívünk méltán örülhet ezeknek a számoknak a láttán! És különösen örvendetes, hogy tekintélyes terület esik a fenyőre, melyet eddig csaknem teljesen nélkülözünk. Tekintettel pedig arra, hogy a cseh uralom idejében a bükkösök felújítása is a fenyő mesterséges közbeegyítésével történt, biztosra vehetjük, hogy a helyzet ma még jóval kedvezőbb, mint ahogy azt a fenti adatok mutatják s a luc- és jegenyefenyő megközelíti a 30%-ot. Ebből a jegenyefenyőre körülbelül 4% esik.

A tudomásomra jutott adatok szerint ezeken a területeken a korosztályok megoszlási viszonyai egészben véve kedvezők, elég egyenletesek s a 100 évesnél idősebb állományok több, mint 20%-kal vannak képviselve. Ha tehát általában 100 éves vágásfordulóval számolunk, még bizonyos készletfölösleg is állapítható meg. Meg kell azonban gondolnunk, hogy az erdőöv felső határa közelében a 100 évesnél magasabb vágásforduló is megokolt lehet.

A hivatalos csehszlovák jelentésekből megközelítő képet alkothatunk a visszaesatolt részek egyéb erdő- és fagazdasági viszonyairól is, de előre kell bocsátanom, hogy ezek az adatok a volt Kárpátoroszországra (*Podkarpatská Rus*) vonatkoznak, mely Ung, Bereg és Ugocsa vármegyéknek a bécsi döntés alapján novemberben visszacapott részeit is magában foglalja, viszont az ez év áprilisában Kárpát-aljához csatolt 1060 km²-nyi területet nem tárgyalja s így azok az újabb területre csak megfelelő módosításokkal volnának alkalmazhatók. Tájékozásul azonban mégis közlöm a következő számokat.

A volt Ruszinszkóban az 1—250 hektár nagyságú erdőbirtokokra az összes erdőterület 11%-a, a 250—500 hektár közöttiekre 2%-a, az 500 hektáron felüliekre 87%-a esik.

A kinstári erdők területe 368 ezer hektár (640 ezer kat. hold), ezenkívül állami kezelés alatt áll 185 ezer hektár (322 ezer kat. hold).

Évi növedéknek Ruszinszko egész területére 1,632.000 m³-t mutatnak ki, ennek pedig hektáronként 3.2 m³, azaz holdankint 1.84 m³ felel meg. Ezt keveselnünk kell. Sajnos,

nem áll módomban megállapítani, hogy ez a növedék hogyan értelmezendő, biztosra vehetjük azonban, hogy a gyéritések megfelelő alkalmazásával a tényleges évi fatermés, legalább is az új területen holdankint átlag 2 m³-nél magasabbra lesz fokozható, a fenyvesekben pedig a 3 m³-en felül is emelkedhetik. Gondoljuk meg, hogy a korszerű gyéritések a faállomány egész élettartama alatt az összes fatermés 40—50%-ára rúghatnak. S ha a gyéritési anyag eddig talán nem volt megfelelően értékesíthető, most, amikor Kárpátalja a fában szegény Magyarország alkotórésze lett, remélhető, hogy az előhasználatok a jövőben jóval belterjesebbek lesznek, mint eddig.

Az ungmegyei ősbükkösök feltárása sem késhetik most már sokáig. Nem képzelhető, hogy ilyen holttőkék heverjenek kamatoztatlanul annak az országnak a földjén, amely eddig óriási összegeket volt kénytelen külföldre küldeni a behozott fáért!

De mégis, felülemelkedve a gazdasági mérlegelésen, meg kell szívlelnünk azt is, hogy a középeurópai művelt államokban hasonló természeti érdekességek már csak igen elvétve fordulnak elő. Azért *gondoskodni kellene arról, hogy az ungi bükkösök legszebb részén nagyszabású természeti emlék hasíttassék ki, hogy ennek a tájnak ősi képe az utókor számára megőrizhető legyen.*

Hazafias melegséggel ajánlom ezt a tervet az illetékes körök magas figyelmébe! Hadd legyen nekünk is nemzeti parkunk: olyan szigetünk az emberi kultúrától és a műszaki alkotásoktól kiforgatott világ közepette, ahol zavartalanul gyönyörködhetünk a természet hamisítatlan ábrázatában.

Ne sajnáljuk azt az ezer holdat, amelyet Kárpátalja visszaesatolása emlékének szentelnénk, az Igazság győzelmének örök jeleképen!

A kincstári erdők három nagy uradalomra oszlanak (Ungvár, Bustyaháza, Rahó). Mindegyik 200 ezer holdon felül van. Ezekben a fenyő több mint 40%. Üzem mód szerint 92%-uk szálerdő, a többi sarjerdő.

A csehszlovák statisztikai hivatal adatai szerint a kincstári erdők 56, a községiek 2, a közbirtokossági erdők 13, az egyháziak 4, a részvénytársaságiak 20,* a magán-erdők 5%-át foglalják el az egész erdőterületnek.

Az összes fatermésnek kereken fele szerfa, fele tűzifa.

Nézzük most, hogy alakul Magyarország erdőterületének statisztikája a legújabb változások után.

	Tölgy ezer	Bükk kataszteri	Fenyő hold	Összesen
1. Nagymagyarország	3655 (28%)	6487 (49%)	2966 (23%)	13.108
2. Csonkamagyarország (1937)	987 (50%)	880 (45%)	99 (5%)	1966
3. „ (1938 XI/10.)	1211 (53%)	976 (42%)	108 (5%)	2298
4. „ (1939 III/14.)	1215 (53%)	986 (42%)	110 (5%)	2311
5. „ (1939 III/20.)	1287 (38%)	1725 (51%)	381 (11%)	3393
6. „ (1939 IV/4.)	1293 (37%)	1794 (52%)	381 (11%)	3468

Az 1937-es állapothoz képest a százalékos területgyarapodás a következő: tölgy 30%, bükk 104%, fenyő 285%. Az összes erdőterület gyarapodása pedig 76%. A jelenlegi Magyarország területe 117.171 km², ebből az erdőterület 19.931 km². Az ország erdősültsége tehát 17%.

Ha most az erdőterületnek a népességhez való viszonyát vizsgáljuk, ebben is igen kedvező változást tapasztalunk. Csonkamagyarországon 0.22 kat. hold erdő esett 1 lélekre, a mai Magyarországon pedig (10 millió 709 ezer fővel számolva) 0.32 kat. hold. Igaz, hogy ez még mindig nagyon visszamarad a háború előtti 0.91 kat. holdas átlag mögött, de viszonylag mégis óriási haladást jelent az 1937. évi állapothoz képest. A javulás 45%.

Minden kérdés közül a legfontosabbnak látszik an-

* Ebben nyilván a volt Schönborn-féle erdőbirtok jársza a főszerepet.

nak tisztázása, hogy milyen hatással lesznek új erdőterületeink fabehozatalunk csökkentésére. Tudjuk, hogy ma ez a behozatal igen tetemes és pénzértékben kifejezve körülbelül egyértékű búzakivitelünkkel. Nagy előny volna tehát, ha ez a súlyos téher nem nyomná tovább külkereskedelmünk mérlegét.

Megbízható statisztikai adatok híján csak hozzávetőleges alakban foglalkozhatom ezzel a tárggyal.

Fabehozatalunk az 1935. és 1936. évben 82, illetőleg 99 ezer vagonra rúgott (Erd. L. 1937, 230. old.). 1937-ben pedig *Biró* szerint mintegy 85 ezer vagon tett ki (Erd. L. 1938, 306. old.). A három év behozatali átlaga tehát kerekén 90 ezer vagon.

Az 1935-re és 1936-ra vonatkozó részletezés alapján kiszámítható, hogy az a famennyiség, amely behozatal alakjában évente hozzánk kerül, mintegy 2 millió 700 ezer tömörköbméter tövönálló fatömegnek illetőleg 20% termelési és közelítési apadék leütésével 2,160.000 m³ tiszta kihozatalnak felel meg. Ebből 1,600.000 m³ esik a fenyőre, 560.000 m³ a lombfára.

Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról, hogy a müncheni döntés olyan területeket csatolt hozzánk, melyek a behozatali szükséglet tekintetében alig vannak valamivel előnyösebb helyzetben, mint Csonkamagyarország többi része. Ezt is figyelembevéve, a fennebbi mennyiségeket mintegy 10%-kal fel kell emelnünk. Tehát: fenyőszükségletünk kerekén 1,800.00, lombfaszükségletünk 600.000 m³ volna.

Bedő szerint Ung, Bereg és Máramaros vármegyében a tiszta kihozatal a tölgyre nézve holdankint átlag 1.58 m³, a bükkre 1.65, a fenyőre 2.51 m³. Ezekkel számítva a visszaesatolt Kárpátalja fatermése a következő volna: tölgy 124.000 m³, bükk 1,333.000 m³, fenyő 680.000 m³.*

* Ez az összesen 2 millió 137 ezer m³ jelentékenyen felülmúlja a csehszlovák földműv. minisztérium jelentésében kimutatott 1,632.000 m³ növedéket. Nincs azonban okunk *Bedő* adataiban kételkedni, amelyek a fatermési táblákkal is jól egyeztetethők össze. S biztosra vehetjük, hogy a megfelelő feltárás és belterjes gazdálkodás esetén a jelenlegi termelés lényegesen fokozható lesz.

A fennebbiekből kiviláglik, hogy lombfaszükségletünk hiányzó részét (amennyiben tisztán csak a *fatömegről* van szó) a visszacsatolt részek saját szükségletével együtt bőségesen fedezni tudják. Tüzifabehozatalra tehát többé nem lesz szükségünk, sőt még kivitelre is számíthatunk, még abban az esetben is, ha a kínálat emelkedésével a tüzifaárak esni fognak s ezért a fogyasztás lényegesen emelkedni fog.

Másképen áll azonban a dolog a fenyővel. Ha a Ruténföld saját szükségletét leszámítjuk, a fennmaradó 600.000 m³, melyben kb. 10% tűzifa is van, legfeljebb *egy harmadrészét fedezheti az ország szükségletének, tehát ebből még mindig tetemes behozatalra szorulunk.* Ezek szerint teljesen megokolt lenne, ha bükköseink egy részét jege-nye- és lucfenyvesekké alakítanók át.

Ezek a ~~puszta~~ számok azonban még nem világítják meg a helyzetet minden oldalról s így könnyen téves következtetésekre is vezethetnek. Tudnunk kell ugyanis, hogy a visszacapott fenyvesek egy része még részben feltáratlan s így ezekből nem lehet a kiszámított fatömeget mindjárt elejétől kezdve kitermelni.

Továbbá ahhoz, hogy a szükséges szelvényárukhöz és egyéb félgyártmányokhoz hozzájussunk, okvetlenül rendelkezünk kell a megfelelő fafeldolgozó telepekkel is. Hogy ebben a tekintetben milyenek a ruténföldi állapotok, arról még nincsenek részletes értesüléseim, de valószínű, hogy eleinte még sok lesz a tennivaló.

Mindeneket összefoglalva könnyen lehetséges, hogy egy darabig a fenyőszükségletnek csak jóval kisebb része, esetleg csak egy negyed része fog kielégítést nyerhetni.

Mindenesetre gyors cselekvésre és komoly munkára lesz szükség, ha a közelmúlt nagy eredményeit teljes mértékben akarjuk használni és ezt a közgazdaságilag annyira megnyomorított országot mennél előbb szabadabb lélegzetvételhez kívánjuk juttatni. Bízunk a kormányzat bölcsességében, hogy minden erkölcsi és anyagi eszközt meg fog ragadni a teljes siker elérése érdekében!

Der Waldschatz Ostoberungarns. Von *A. v. Szent-Istvány*.

Das unter dem Namen „*Ruthenenland*“ bekannte altungarische Gebiet der Waldkarpathen kehrte nach 20 jähriger fremder Herrschaft wieder heim und brachte erfreuliche Änderungen in der forst- und volkswirtschaftlichen Lage Ungarns mit sich.

Verf. führt auf Grund des Werkes von *Bedö* die Bewaldung der einzelnen Gemeinden an; diese Angaben werden dann bezirks-, bzw. komitatsweise summiert und die Waldflächen auch nach Holzarten gesondert angeführt.

Als Endergebnis zeigt sich an Gesamtwaldfläche ein Zuwachs von 1,156,980 Katastraljoch (665,824 ha). Hievon beträgt der Anteil der Eiche: 7 v. H., der Buche und der übrigen Laubhölzer: 70 v. H. und der Nadelhölzer: 23 v. H.

Derzeit besitzt also Rumpfungarn 3,468.000 Katastraljoch (1,995.800 ha) Waldfläche (hievon Eiche: 37 v. H., Buche und andere Laubhölzer: 52 v. H. und Nadelhölzer 11 v. H.). Das Bewaldungsprozent des Landes stieg von 12.6 auf 17 und auf einen Bewohner entfällt somit 0.32 ha Wald.

Verf. kommt auf Grund der Holzeinfuhrangaben der letzten Jahre, sowie der mutmasslichen Erträge der Karpathenwälder zur Schlussfolgerung, dass der Brennholzbedarf Ungarns künftighin als gedeckt betrachtet werden kann, an Nadelnutzholz hingegen auch weiterhin bedeutende Mengen eingeführt werden müssen.

*

Les richesses forestières de la Haute-Hongrie orientale, par *A. de Szent-Istvány*.

Le retour du territoire des Ruthènes a procuré à la Hongrie 665,824 ha de forêts, et a notablement amélioré ainsi la situation économique et forestière du pays.

Actuellement la surface boisée est de 1,995,800 ha (dont chênes 37%, hêtres et autres essences feuillues 52%, essences résineuses 11%), ce qui représente une proportion de 17% et 0,32 ha de forêt par tête d'habitant. Malgré cela, la Hongrie devra encore importer du bois d'oeuvre.

*

Forest wealth of Northeast-Hungary. By *A. de Szent-Istvány*.

By the return of so-called Ruthenia Hungary got back further woodlands to an extent of 665,824 hectares. This fact improved the position of Hungarian forestry and national economy considerably.

The present wooded area of the country amounts to 1,995,800 hectares (of which oak constitutes 37 per cent, beech and other

broadleaved species 52 p. c. and conifers 11 p. c.) The percentage of woodlands amounts to 17 and there is one inhabitant to every 0.32 hectare of wood. Nevertheless Hungary has to import timber also in the future.

A Duna és Tisza közötti meszes futóhomoktalajok könnyen felvehető foszforsavtartalma az ákácásítás szempontjából.

Irta: Vági István.

Nem tagadható ma már, hogy az ákác abból a talajból, amelyen erőteljesen megnövekedik, a többi fafajhoz képest feltűnő sok tápanyagot von ki, tehát igényeges fafaj pl. az erdei- vagy feketefenyővel szemben. Természetesen az ákác is csak a feltárt tápanyagot veszi fel az összes foszforsavból is. Ez a tanulmányom arra kíván feleletet adni, *lehet-e a talajban lévő, könnyen felvehető P_2O_5 alapján, amely különböző eljárások segítségével meghatározható, kimutatni azt, hogy a talaj az ákác szempontjából megfelelő-e vagy nem.*

Különböző eljárások vannak, amelyek segítségével meg tudják határozni a talajban lévő, felvehető P_2O_5 -ot. A meghatározás történhetik 1%-os citromsavval, a *Sigmond* módszerével, 0.2 normál sósavval vagy salétromsavval, az utóbbi eljárás az Egyesült Államokban a hivatalos eljárás.

Az 1%-os citromsavval való kivonatolást *Lemmermann* és *König*, ill. *Hasenbäumer* vezették be.

Lemmermann szerint, ha az 1%-os citromsav 100 gr. talajból 25 mg. P_2O_5 -ot old ki, akkor ez a talaj annyi felvehető P_2O_5 -t tartalmaz, hogy az foszforműtrágyára hatásosan, különösen, ha a talajban a P_2O_5 viszonylagos oldhatósága 25%. A relativ oldhatóság úgy értendő, hogy van pl. a talajban 20 mg. citromsavban oldódó P_2O_5 , a talaj összes P_2O_5 -tartalma pedig 80 mg., akkor a viszonylagos oldhatóság $\frac{20}{80} \times 100 = 25\%$.